

بررسی ساختار عاملی و ویژگی‌های روانسنجی مقیاس استعداد روابط فرازنشویی در زنان □

The Investigating the Factor Structure and Psychometric Characteristics of Extramarital Affairs Proneness Scale in Females □

Nasim Zafargholizadeh, MSc
Ali Khademi, PhD ✉
Reza Tasbihsazan-Mashhadi, PhD

نسیم ظفر قلیزاده *
دکتر علی خادمی *
دکتر رضا تسبیح سازان مشهدی *

Abstract

چکیده

The purpose of the present study was to investigate the Factor Structure and Psychometric Characteristics of Extramarital Affairs Proneness Scale in females. This research have done using mixed-method in two qualitative and quantitative sections. In the qualitative section of the research, expert interviews included 7 experts on family and Couples therapy were conducted using structured interviews and semi-structured interviews that led to the extraction of primary indicators. The method of research in the quantitative part was descriptive-correlation. The statistical population included married females in Urmia in 2017, and 1000 of these females were selected by available sampling. The tools of the present study were Extramarital Affairs Proneness Scale (EAPS) and Marital Happiness Scale (MHS). Exploratory and confirmatory factor analysis were used to analyze the data. Based on exploratory factor analysis, five factors were identified: Family Properties, media, Sexual behavior style, Personality Traits and cognitive. Overall, the extracted factors accounted for 51/56% of the total variance of the test. Content validity, Structural validity and confirmatory factor analysis were used to determine the validity. Fit indices in confirmatory factor analysis model, confirmed validity of this attitude scale. Its reliability through the Cronbach's alpha coefficient was 0.88 obtained. Based on the findings Extramarital Affairs Proneness Scale is a valid and reliable tool and can be used in clinical and research situations.

Keywords: extramarital affairs proneness, validity, reliability, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis

هدف پژوهش حاضر تعیین ساختار عاملی و ویژگی‌های روانسنجی مقیاس استعداد روابط فرازنشویی در زنان بود. این تحقیق با استفاده از روش تحقیق آمیخته در دو بخش کیفی و کمی انجام شد. در بخش کیفی مصاحبه‌های تخصصی با گروه هفت نفره‌ای از صاحب نظران در زمینه خانواده و زوج درمانی با استفاده از مصاحبه ساختار یافته و نیمه ساختار یافته انجام شد که منجر به استخراج شاخص‌های اولیه مفهومی شد. روش پژوهش در بخش کمی، توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل ساکن شهر ارومیه در سال ۱۳۹۶ بود که به صورت اولیه ۱۰۰۰ نفر از این زنان با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب و ۸۵۹ پرسشنامه معتبر تشخیص داده شدند. ابزار پژوهش شامل مقیاس استعداد روابط فرازنشویی (EAPS) و خرسندی زناشویی (MHS) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده شد. بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی پنج عامل مشخصات خانوادگی، رسانه‌ای، سبک رفتار جنسی، شخصیتی و شناختی استخراج شد. در مجموع عامل‌های استخراج گردیده، توانستند ۵۱/۵۶ درصد از واریانس کل آزمون را تبیین کنند. برای بررسی روایی پرسش‌نامه از روایی محتوا، روایی سازه و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. شاخص‌های برازش مدل در تحلیل عاملی تأییدی روایی این مقیاس را مورد تأیید قرار داد. اعتبار آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۸ به دست آمد. بر اساس یافته‌ها، مقیاس استعداد روابط فرازنشویی ابزاری روا و معتبر است و می‌توان از این ابزار در موقعیت‌های بالینی و پژوهشی استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: استعداد روابط فرازنشویی، روایی، اعتبار، تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تأییدی

□ Department of Psychology, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran.

✉ Email: dr_ali_khademi@yahoo.com

□ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۳۰ تصویب نهایی: ۱۳۹۹/۶/۳۰

* گروه روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

● مقدمه

هسته اصلی یک مؤسسه خانوادگی ازدواج یا روابط زناشویی است. مردم به خاطر عشق، مسئولیت، پیشرفت شغلی، اقتصاد و تحقق آرزوها و نیازها ازدواج می‌کنند (باس، ۲۰۱۸). با این حال، گاهی اوقات شرایط ممکن است تأثیر خاصی روی ارتباط زوجی بگذارد، یکی از آن‌ها روابط فرازناشویی است (ویشمن، ۲۰۱۶). روابط فرازناشویی موضوعی است که یک شریک زندگی صمیمیت جنسی و عاطفی را با شخصی خارج از حوزه زناشویی تقسیم می‌کند و معمولاً منجر به نقص تعهد، خیانت به انحصاریت و از دست دادن اعتماد در روابطشان می‌شود (گازا، ۲۰۲۰). رفتارهای متفاوتی از عشوه‌گری تا رابطه جنسی به عنوان روابط فرازناشویی در نظر گرفته می‌شود (سوی، اورگانسی و ساکن، ۲۰۲۰). چندین نوع بی‌وفایی از جمله جنسی، رفتاری، عاطفی، سایبری یا الکترونیکی وجود دارد (فای و میمز، ۲۰۱۹). آمارها نشان می‌دهد که روابط فرازناشویی در حال افزایش است (جنیفریو، جوریش و مانگ، ۲۰۱۴). بیست تا هفتاد درصد روابط زناشویی گزارش کرده‌اند که درگیر در خیانت زناشویی بوده‌اند (بیرنهام و همکاران، ۲۰۱۹). برخی از محققان دریافتند که تفاوت‌های جنسی در ارتکاب خیانت در طول زمان کم‌رنگ شده است، بطوریکه زنان نیز به اندازه مردان خیانت می‌کنند (آتش، ۲۰۱۸).

بالون (۲۰۱۵) اظهار داشت که خیانت زناشویی ممکن است علل بیولوژیکی (ژنتیک، شیمیایی مغز) داشته باشد، اما به نظر می‌رسد که این علل توسط برخی عوامل اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و غیره تعدیل شده است. نظریه تبادل اجتماعی پیش بینی می‌کند که هر چه منابع نسبی شخصی (مانند پول، دانش، استعداد، عاطفه) بیشتر باشد، احتمال گرایش فرد به خیانت بیشتر خواهد بود (مانسچ، ۲۰۱۵). نظریه دلبستگی استدلال می‌کند که رفتارهای فریبکارانه به عنوان نتیجه‌ای از یک نوع سبک دلبستگی ناایمن بین دو نفر رخ می‌دهد (راسل، بیکر و مک نالتی، ۲۰۱۳). از دیدگاه روانشناسی تکاملی، افراد بر اساس اهداف بیولوژیکی و تولید مثل خیانت می‌کنند تا بهترین نتیجه را برای بقا بدست آورند (فای و میمز، ۲۰۱۹). بر اساس الگوی سرمایه‌گذاری، فریبکاری ممکن است به دلیل عدم تعادل رضایتمندی، کیفیت معشوق‌های جایگزین و سرمایه‌گذاری در رابطه مثل تعهد رخ دهد (متینگلی و همکاران، ۲۰۱۰؛ یان و ویزر، ۲۰۱۹).

افرادی که تاریخچه ای از اضطراب، افسردگی، پریشانی روانی، عزت نفس پایین و سبک دلبستگی ناایمن دارند، استعداد بیشتری نسبت به روابط فرازناشویی دارند. لذا می‌توان گفت که روابط فرازناشویی معمولاً در روابطی رخ می‌دهد که شامل عوامل مختلف و بی‌شماری است که زوج‌ها را مستعد می‌کند، از جمله: رضایت زناشویی، نقش‌ها و انتظارات از رابطه زناشویی، الگوهای ارتباطی، سبک‌های حل تعارض و صمیمیت فیزیکی و عاطفی. برای مثال، سطوح پایین رضایت زناشویی با میزان بالاتری از خیانت رابطه دارد (تقی پور و همکاران، ۲۰۱۹). ریچاردسون (۱۹۷۹؛ نقل از ویزر و ویجل، ۲۰۱۵) اطلاعات کیفی را دربارهٔ تجربه زنانی که آگاهانه وارد رابطه با مردان متأهل شدند را جمع‌آوری کرد. وی دریافت که این روابط از یک تا ۱۷ سال طول می‌کشد و به خاطر دلایل بیرونی مانند همسر، جابجایی یا یک عشق جدید و دلایل درونی مانند سرخوردگی از رابطه یا درماندگی به پایان می‌رسد.

زندگی خانوادگی با خطراتی گره خورده است که استمرار حیات خانوادگی و سلامت خانواده را مختل می‌کنند. یکی از این خطرهای بی‌وفایی در زناشویی است (بشیر پور و همکاران، ۲۰۲۰). عواطف منفی بر ارتباط بین زوجین اثر گذار می‌باشد (صلایانی و همکاران، ۱۳۹۹). در روابطی که دارای تعاملات منفی بیشتر مانند ارتباط ضعیف و خشونت روانی و فیزیکی هستند، احتمال وقوع خیانت از سوی افراد بیشتر است (استارات و همکاران، ۲۰۱۷). نتایج پژوهش دهاجی و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که ویژگی‌های حساسیت بین فردی و خشونت با نگرش مثبت به روابط فرازناشویی زنان متأهل مرتبط می‌باشد. حاصلی، شریعتی، نظری، کرامت و امامیان (۲۰۱۹) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که سازش نیافتگی‌های موجود در روابط بین فردی، نسبت به سازش نیافتگی‌های موجود در روابط درون فردی، ارتباط بیشتری با خیانت دارد. به طور خلاصه درگیری‌های روزانه و تعارض‌های زناشویی ممکن است فرد را به سمت روابط خارج از ازدواج سوق دهد (کولوسی و فالک، ۲۰۱۹).

یکی از عوامل دیگری که در رفتارهای مربوط به خیانت نقش ایفا می‌کند، شبکه‌های اجتماعی است (مک دنیل، دروین و کروانس، ۲۰۱۷) واسلر و مولر (۲۰۲۰) در پژوهش خود دریافتند همسرانی که مرتکب خیانت آنلاین شده بودند، رفتارهای جنسی مثل رابطهٔ جنسی مجازی، تبادل تصاویر یا مفاهیم جنسی و به اشتراک گذاشتن فانتزی‌های جنسی به صورت آنلاین را خیانت آنلاین تعریف و تجربه کرده‌اند. رومن (۲۰۲۰) در پژوهش خود

نشان داد که شبکه‌های اجتماعی با ایجاد کردن فرهنگی در میان کاربران زن که دسترسی به اینترنت و مقبولیت استفاده از آنها وجود دارد، موجب خیانت آنلاین و روابط فرازنشویی شده‌اند. مطالعات بیان می‌کنند که موفقیت‌های کسب شده در برنامه‌های دوستیابی تلفن همراه (دریافت پاسخ و بدست آوردن همسر جایگزین) ممکن است در زن و مرد تفاوت داشته باشد (الکسوپولوس، تیمرمانس و مک‌نالی، ۲۰۲۰)، بطوری که کاربران زن در مقایسه با کاربران مرد تأیید بیشتر و مکالمات اغواکننده بیشتری دریافت می‌کنند و این امر منجر به افزایش مطلوبیت درک شده می‌شود و از این طریق احتمال بیشتری وجود دارد که به همسر خود خیانت کنند و همسر جدیدی بیابند (تیمرمانس و کورتویس، ۲۰۱۸).

از دیگر عوامل مرتبط با روابط فرازنشویی، رابطه جنسی است (جهان و همکاران، ۲۰۱۷). خیانت جنسی شامل تعامل جسمی و جنسی با فردی خارج از چارچوب زناشویی است (ویزر، ویجل، لالاس و اوانز، ۲۰۱۷). هاکاتورن و اشدآن (۲۰۲۰) در پژوهش خود دریافتند که انگیزه‌های عاطفی و جنسی از عوامل اصلی ارتکاب به خیانت هستند. علل زمینه‌ساز خیانت زناشویی زنان در پژوهش افشاری کاشانیان (۱۳۹۸) شامل کسالت بار شدن زندگی بعد از کشف یکدیگر، ضعف‌های ذاتی ازدواج، آسیب‌پذیری در زمان سرکوفته شدن نیاز جنسی یا عاطفی می‌باشد. مکسول و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان دادند زمانی که افراد عدم توافق‌های بیشتری بر سر رابطه جنسی تجربه می‌کنند، دارای سطح پایینی از کیفیت رابطه می‌باشند. همچنین دو برچسب تشخیصی قابل توجه برای رفتارهای جنسی بیش از حد و مداوم، بیش‌فعالی جنسی و اعتیاد جنسی است (روزنبرگ و فدر، ۲۰۱۴). رابطه جنسی خارج از رابطه زناشویی به عنوان مهم‌ترین نوع بی‌وفائی توصیف شده است (بورچل و وارد، ۲۰۱۱) و بسیاری از زوج‌های ایرانی پس از یک خیانت جنسی درخواست طلاق می‌کنند (داراب، بهرامی و اعتمادی، ۲۰۲۰).

درمانگران و نیز عموم مردم، عوامل شخصیتی را یکی از عوامل سببی اهتمام افراد به خیانت می‌دانند (فینچام و می، ۲۰۱۷؛ باس و شکلفرد، ۱۹۹۷). افرادی با دلبستگی ناایمن، نگرش‌های مجازتری نسبت به خیانت زناشویی و رفتارهای واقعی ارتکاب به خیانت را گزارش می‌کنند (ازکول، ۲۰۲۰). گویتز-میدان (۲۰۱۷) دریافتند انگیزه‌های اصلی شرکای خودشیفته برای درگیر شدن در روابط جنسی، صمیمیت در هنگام مقاربت و خود تأییدگری

است. از دیدگاه نظری، افراد خودشیفته توسط نیازهای خودخواهانه کنترل می‌شوند (اسزابو و جونز، ۲۰۱۹). افرادی با ویژگی‌های شخصیتی ماکیاولیایی، خودشیفتگی و ضد اجتماعی (صفات تاریک شخصیتی) احتمال بیشتری دارد که خیانت کنند (سوی، اورگانسی و ساکمن، ۲۰۲۰؛ بشیر پور و میری، ۱۳۹۷). پیش‌بینی می‌شود که مردان و زنان دارای سطوح بالای ماکیاولیسم از فریب‌های جنسی بیشتری استفاده کنند و بیشتر به خیانت می‌پردازند (بروئر و آبل، ۲۰۱۵). یافته‌های پژوهش ابراهیم و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که شخصیت خودشیفته، پیش‌بینی‌کننده مهمی برای بی‌وفایی است. همچنین افرادی که دارای ویژگی‌های شخصیتی هیجان‌خواهی هستند گرایش بیشتری به خیانت زناشویی دارند (جیا، اینگ و لی، ۲۰۱۶). یافته‌های پژوهش بروئر، هانت، جیمز و آبل (۲۰۱۵) نیز حاکی از آن است که ویژگی خودشیفتگی در زنان تنها پیش‌بینی‌کننده رفتارهای خیانت در صفات تاریک شخصیتی می‌باشد.

عامل زمینه‌ساز احتمالی دیگر، عامل شناختی است؛ اغلب مردان و تعدادی از زنان بی‌وفا، روابط خارج از ازدواج خود را برای روابط زناشویی بی‌ضرر و خود را به داشتن چنین رابطه‌ای محق می‌دانستند (فتحی، پروین و جوادیان، ۱۳۹۵). همچنین عینی نشدن باورهای ذهنی که قبل از ازدواج شکل گرفتند، می‌تواند تأثیر منفی بر روی رابطه زناشویی گذاشته و منجر به روابط فرازناشویی شوند (جهان و همکاران، ۲۰۱۷). فایف، استورات و هاوکینز (۲۰۱۹) بیان می‌کنند برای زنان، نگرش‌های سهل‌گیرانه بهترین راه پیش‌بینی برای درگیری در خیانت زناشویی است. همچنین آنها در تحقیق خود دریافتند که نگرش‌های خانواده‌مبدأ با نگرش‌های سهل‌انگارانه به روابط جنسی و ادراک پایین‌تری از خیانت مرتبط بود.

بنابراین خیانت زناشویی از مجموعه‌ای از عوامل برانگیخته می‌شود و بعضی وقت‌ها با احتمال کسب مزایای متعددی همراه است. برخی محققان معاشقه‌های گاه و بیگاه یا صورت‌های دیگر خیانت جنسی را مرتبط با کسب مزایای خاصی، شامل خلق و خوی خوب، حالت هیجانی و تشکیل یک رابطه عاطفی یا یک رابطه هیجانی با معشوقه جدید می‌دانند، اما اکثر مطالعات نشان داده‌اند که تأثیرات منفی خیانت از هر نفع بالقوه تجاوز می‌کند. همسرانی که به روابط فرازناشویی می‌پردازند، اغلب احساس گناهکار بودن می‌کنند و احساسات پیچیده و متضادی در مورد فریب دادن همسرشان و شکسته شدن استانداردهای اخلاقی و وفاداری دارند (تورلیک و ایسکیترو، ۲۰۱۴). واکنش‌های فرد آسیب‌دیده از خیانت شامل خشم

و غضب، احساس بی‌کفایتی، سردرگمی، آسیب دیدن عزت نفس، کاهش اعتماد بنفس و افسردگی می‌باشد (ازکول، ۲۰۲۰). همچنین خیانت افراد در رابطه، یکی از دلایل رایج زوج‌ها برای طلاق است (هیمورو- فیتزجرالد؛ ۲۰۱۹). در یک جمع بندی می‌توان گفت که خیانت همسر بر عملکرد کلی و پایداری در یک رابطه تأثیر می‌گذارد (ابراهیم و همکاران، ۲۰۱۹) و تهدید جدی علیه سلامت عاطفی و روانی تلقی می‌شود (شیروت و ویجل، ۲۰۲۰).

باس و همکاران (۱۹۹۲) برای اولین بار تفاوت‌های جنسی را در واکنش به فرضیه خیانت مد نظر قرار دادند. آنها دریافتند که اکثریت مردان (۶۰ درصد) بیشتر توسط خیانت جنسی، مضطرب و ناراحت بودند در حالی که اکثریت زنان (۸۳ درصد) بیشتر توسط خیانت عاطفی ناراحت بودند. درحالی‌که بنا به گزارش تاگلر (۲۰۱۰) اکثریت مردان مانند زنان نسبت به خیانت عاطفی، احساس ناراحتی می‌کنند. شیروت و ویجل (۲۰۲۰) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند افرادی که حرمت خود بالایی دارند، ارزیابی اثرات منفی خیانت همسر بر تنیدگی مربوط به بی‌وفایی، افسردگی و اضطراب را فروکش می‌کنند. لویز و همکاران (۲۰۲۰) در بررسی تفاوت‌های جنسی در ارزیابی خیانت به این نتیجه رسیدند که مردان بیش از زنان نمرات پایین‌تری از ارزیابی اخلاقی و نمرات بالاتری از ارزیابی شناختی گزارش کردند. سلترمن، گارسیا و تسلاپلاس (۲۰۱۹) در تحقیق شان، انگیزه‌های متوالی خیانت را عواملی از جمله فقدان عشق، تعهد کم، حرمت خود، بدست آوردن تنوع جنسی و عوامل موقعیتی را نشان دادند. نتایج آنها همچنین رابطه دل‌بستگی نایمن را با انگیزه‌های خشم، فقدان عشق، بی‌توجهی، تعهد پایین و حرمت خود نشان داد. باربارو و همکاران (۲۰۱۹) با در نظر گرفتن نقش میانجی‌گری ریسک ادراک شده در بی‌وفایی شریک زندگی نشان دادند که این ریسک ارتباط بین اضطراب دل‌بستگی و حفظ همسر را میانجی‌گری می‌کند. شریفی‌نیا، نجاتی، بیاضی و معتمدی (۲۰۱۹) در پژوهش خود دریافتند که پدیده اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی سیار می‌تواند منجر به سردی روابط با ایجاد اختلال در نظم و تعادل خانواده و در نتیجه طلاق عاطفی شود. در پژوهش فتحی، فکر آزاد، غفاری و بوالهروی (۱۳۹۲) سه مقوله عمده در حوزه‌های؛ خصوصیات و ویژگی‌های فردی، روابط زناشویی- خانوادگی و اجتماعی به عنوان عوامل زمینه‌ساز و مرتبط با بی‌وفایی زناشویی زنان به دست آمد. یافته‌های چرکاس و همکاران (۲۰۰۴) نشان داد که خیانت به میزان ۴۱٪ و تعداد روابط جنسی

همسران، به میزان ۳۸٪ به ارث برده می‌شود. همچنین این محققان توانستند ۳ ناحیه‌ای را که به خیانت و تعداد روابط جنسی همسران مربوط است پیدا کنند که این نواحی بر روی کروموزوم های ۳، ۷ و ۲۰ قرار داشتند.

از پرسشنامه های مشابه در زمینه سنجش روابط فرازنشویی، می‌توان به پرسشنامه خیانت‌ینیسری و کوکدمیر (۲۰۰۶) اشاره کرد. در پژوهش کریمی، یوسفی و سلیمانی (۱۳۹۸) همسانی درونی گویه‌های پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های مشروعیت، اغوا، عادی‌سازی، تمایلات جنسی، زمینه اجتماعی و هیجان‌خواهی به ترتیب برابر با ۰/۷۹، ۰/۷۵، ۰/۵۴، ۰/۷۹، ۰/۷۱، ۰/۷۹ و برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۹۱ به دست آمد. بی‌شک شناخت و بررسی ریشه‌های مشکل و برنامه‌ریزی برای پیشگیری، کاهش و رفع عوامل زمینه‌ساز روابط فرازنشویی جامعه را در راستای ارتقای سطح سلامت، حفظ نظم و تعادل اجتماعی رهنمون می‌سازد. همچنین از آنجایی که در حیطه روابط فرازنشویی، اغلب مراجعه‌کنندگان زنان هستند و زنان درگیر در روابط فرازنشویی به دلیل سرمایه‌گذاری روانی بیشتر نسبت به مردان، آسیب بیشتری می‌بینند؛ بنابراین می‌توان به تفاوت‌های جنسیتی در جستجوی کمک اشاره کرد. به همین دلیل جامعه آماری پژوهش حاضر را زنان تشکیل دادند. در همین راستا، هدف از پژوهش حاضر این بود تا پرسش‌نامه استعداد روابط فرازنشویی همراه با گزارش نتایج اعتبار و روایی آن برای زنان متأهل ایرانی با توجه به فرهنگ و شرایط اجتماعی اقتصادی جامعه ایرانی ارائه و معرفی شود.

● روش

روش تحقیق از نوع آمیخته است. در بخش اول کار، مصاحبه‌های تخصصی با گروه هفت نفره‌ای از صاحب‌نظران در زمینه خانواده و زوج‌درمانی با استفاده از مصاحبه ساختار یافته و نیمه ساختار یافته انجام و سپس شاخص‌های اولیه مفهومی از درون آنها استخراج و سؤالات بر اساس آنها طراحی شد. محورهای مصاحبه بر اساس نظریه‌های مختلف و مبتنی بر دیدگاه‌های گربنر (۱۹۶۹)، بک (۱۹۲۱)؛ ترجمه فیروزبخت، (۱۳۹۳)، گلاسر (۲۰۰۴)؛ ترجمه خوش‌نیت و برازنده، (۱۳۹۸)، آلیس (۲۰۰۳)، بندورا (۲۰۰۱)، بالبی (۱۹۸۲)، زاکرمن (۱۹۷۹)، نقص یا کمبود (لواندسکی و آکرمن، ۲۰۰۶)، فروم (۱۹۶۲)؛ ترجمه پوری سلطانی، (۱۳۶۹) تدوین شد. بخش دوم کار از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه مورد مطالعه شامل

تمامی زنان متأهل شهر ارومیه در نیمه دوم سال ۱۳۹۶ بود که پنج سال از ازدواجشان گذشته و حداقل ۲۵ و حداکثر ۶۰ سال سن داشتند. از آن جا که مطالعه حاضر به دنبال بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی یک پرسشنامه بود، تحلیل‌های آماری مانند بررسی اعتبار (محاسبه ضریب آلفای کرونباخ) و بررسی روایی (روایی سازه مانند تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی) در این خصوص انجام گرفت. یک سؤال بسیار مهم در تحلیل عاملی و مدل‌یابی معادلات ساختاری تعیین حداقل حجم نمونه است (کلاین، ۲۰۱۶؛ مک کویتی، ۲۰۰۴). با وجود آنکه در مورد حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی و مدل‌های ساختاری، توافق کلی وجود ندارد (شریبر و همکاران، ۲۰۰۶)، اما به زعم بسیاری از پژوهشگران، حداقل حجم نمونه لازم ۲۰۰ نفر می‌باشد (سیوو و همکاران، ۲۰۰۶؛ هو، ۲۰۰۸). کلاین (۲۰۱۶) در تحلیل عاملی اکتشافی معتقد است برای هر متغیر ۱۰ یا ۲۰ نمونه لازم است اما حداقل حجم نمونه ۲۰۰ نفر قابل دفاع است. حجم نمونه توصیه شده برای تحلیل عاملی تأییدی نیز حدود ۲۰۰ نمونه برای ده عامل توصیه شده است (شه و گلدشتاین، ۲۰۰۶؛ کلاین، ۲۰۱۶). بنابراین در پژوهش حاضر، به صورت اولیه ۱۰۰۰ نفر از این زنان با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب و ۸۵۹ پرسشنامه معتبر تشخیص داده شدند. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر، نمونه‌گیری در دسترس بود؛ به این صورت که با مراجعه به سازمان‌ها، ادارات دولتی و خصوصی، باشگاه‌ها، کتابخانه‌ها، هیأت‌های زنان، دانشگاه‌ها، کارخانه‌ها، محل‌های هنری و بیمارستان‌ها زنان متأهل آن مراکز بصورت در دسترس انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان پرسشنامه را در مکان‌های ذکر شده با حضور آزمون‌گر کامل کردند. آزمون‌گر همیشه در دسترس بود تا در صورت غیر قابل فهم بودن سؤالات به زنان کمک نماید و همچنین از محرمانه بودن پاسخ‌ها مطمئن باشند.

● ابزار

□ الف: مقیاس استعداد روابط فرازنشویی (EAPS): این مقیاس توسط پژوهشگران طراحی شد که دارای ۳۰ ماده می‌باشد و میزان شدت و استعداد نسبت به روابط فرازنشویی را می‌سنجد. سؤالات به صورت پنج درجه‌ای، نمره‌گذاری می‌شوند. یعنی به صورت کاملاً مخالفم=۰، مخالفم=۱، نه موافق نه مخالفم=۲، موافقم=۳، کاملاً موافقم=۴. ولی نمره‌گذاری سؤالات ۷، ۱۰، ۲۴، ۲۸ بر حسب جهت سؤالات به صورت معکوس

می باشد. یعنی به صورت کاملاً موافقم=۰، موافقم=۱، نه موافق نه مخالفم=۲، مخالفم=۳، کاملاً مخالفم=۴. در این پژوهش، این ابزار طی مراحل زیر ساخته شد: ابتدا مصاحبه‌های تخصصی با صاحب نظران براساس نظریه‌های مختلف با استفاده از مصاحبه ساختار یافته و نیمه ساختار یافته انجام و سپس شاخص‌های اولیه مفهومی از درون آنها استخراج و سؤالات بر اساس آنها طراحی شد. سپس سؤالات طراحی شده جهت ارزیابی به اساتید مجرب ارائه گردید و در نهایت ۳۵ سؤال باقی ماند. پس از اجرای مقدماتی و دریافت بازخورد مناسب، سؤال‌ها در نمونه مورد نظر اجرا گردید و نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که واریانس پنج سؤال خیلی کم است و آن سؤال‌ها حذف شدند و نهایتاً مقیاس نهایی به شیوه لیکرتی در ۳۰ ماده تهیه گردید. مقیاس استعداد روابط فرازناشویی از پنج عامل تشکیل شده است که عبارتند از: مشخصات خانوادگی، عامل رسانه‌ای، سبک رفتار جنسی، ویژگی‌های شخصیتی و شناختی. پرسش‌های ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۳، ۲۷، ۲۸ در اولین عامل (مشخصات خانوادگی)، پرسش‌های ۱، ۶، ۸، ۱۶، ۲۱، ۲۶ در دومین عامل (رسانه‌ای)، پرسش‌های ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۲۲ در سومین عامل (سبک رفتار جنسی)، پرسش‌های ۲، ۷، ۱۵، ۱۹، ۲۴، ۲۹ در چهارمین عامل (ویژگی‌های شخصیتی)، پرسش‌های ۳، ۴، ۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰ در پنجمین عامل (شناختی) قرار گرفته‌اند. نمره کلی این مقیاس از جمع تمامی ماده‌ها به دست می‌آید. دامنه نمرات از ۰ تا ۱۲۰ است و نمره بالاتر به معنی داشتن استعداد بیشتری به روابط خارج از چارچوب زناشویی است.

در ساخت این مقیاس، از رویکردهای زیر استفاده شده است:

۱. رویکرد خانوادگی: ناتوانی زنان در حل تعارض‌های زناشویی، نگذراندن اوقات فراغت و عدم توجه نسبت به مسائل ازدواج از عوامل پیش‌بینی‌کننده روابط فرازناشویی است (جنیفریو، جوریش و مانگ، ۲۰۱۴). بنابراین فضای خانوادگی، تعارض‌ها، آشننگی‌ها و گسستگی‌ها در درون یک خانواده می‌تواند عاملی در احتمال شکل‌گیری خیانت باشد که در ساخت سؤالات از این عامل استفاده شده است.

۲. رویکرد رسانه‌ای: بررسی‌ها نشان می‌دهد که خیانت آنلاین مشابه خیانت متداول درک می‌شود (گادانگو و ساگارین، ۲۰۱۰). زنانی که رفتارهای مربوط به خیانت را در شبکه‌های اجتماعی اعمال می‌کنند، رضایت جنسی کمتر، صمیمیت عاطفی کمتر، رضایت

زناشویی کمتر و احساس دوگانگی بیشتری را نشان می‌دهند (گونزالس ریورا، آکوئینوسرانو و پرزتورس، ۲۰۲۰). همچنین برنامه‌ها و فیلم‌های ماهواره‌ای حاوی محتوایی است که در آن وفاداری به خانواده و ارزش‌های اخلاقی امری مضحک و عوامانه به نظر می‌رسد و در مقابل، داشتن روابط آزاد جنسی و ایجاد تردید درباره اهمیت و ارزش ازدواج، ناشی از نگاه آزاد اندیشانه تلقی می‌شود (روشن و خلیل زاده، ۱۳۹۲). بنابراین یکی دیگر از عوامل ایجادکننده استعداد روابط فرازناشویی، عامل رسانه‌ای می‌باشد که در ساخت سؤالات از آن استفاده شده است.

۳. رویکرد جنسی: برای بسیاری از مردم، تمایلات جنسی بخش بنیادی یک رابطه است، این امر هم در افراد مجرد و هم در افراد متأهل ثابت شده است. کاهش میزان رضایت از رابطه جنسی، تمایل بیشتری برای درگیر شدن در روابط فرازناشویی ایجاد می‌کند (گونزالس - ریورا، آکوئینو - سرانو و پرزتورس، ۲۰۲۰). دلایل فیزیکی درگیر شدن در روابط جنسی عبارتند از: کاهش استرس، لذت، مطلوبیت جنسی و جستجوی تجربه. عوامل رسیدن به هدف شامل دستیابی به منابع، وضعیت اجتماعی و انتقام می‌باشد. انگیزه‌های عاطفی شامل عشق و تعهد، ابراز وجود و افزایش عزت نفس هستند (بروئر و آبل، ۲۰۱۵). بنابراین مطابق تحقیقات گذشته و نظریه‌ها، نارضایتی جنسی هم می‌تواند از عوامل استعداد به روابط فرازناشویی باشد و از آن در ساخت سؤالات استفاده شده است.

۴. رویکرد شخصیت: برخی ویژگی‌های شخصیتی با انگیزه‌های بی‌وفایی مرتبط است (سلترمن، گارسیا و تسلاپلاس، ۲۰۱۹). همچنین برونگرایی، پذیرا بودن، روان‌آزردگی، خودشیفتگی و خودشیفتگی جنسی با فعالیت‌های آنلاین جنسی در ارتباط هستند (لیو و ژنگ، ۲۰۲۰) بنابراین این امکان وجود دارد که ویژگی‌های شخصیتی در شکل‌گیری استعداد روابط فرازناشویی هم به عنوان یک رفتار صحت داشته باشد.

۵. رویکرد شناختی: نظریه یادگیری اجتماعی بیان می‌کند که افراد از طریق مشاهده (و مشاهده پیامدهای رفتار الگو)، تقلید و الگوبرداری از رفتارهای دیگران یاد می‌گیرند (اوکلی، ۲۰۱۹). همچنین رویکردهای شناخت درمانی بر این باورند که ناخرسندی و اختلال در رابطه، در اصل از باورهای غیر واقع بینانه نشأت می‌گیرد که در نتیجه آن دسته از نیازها و تقاضاهای غیر عقلانی به وجود می‌آید که زن و شوهر نه تنها از یکدیگر بلکه از خود و ازدواجشان دارند (بک، ۱۹۲۱؛ ترجمه فیروزبخت، ۱۳۹۳). بر این اساس در تعامل زوجین

توجه به اهمیت نقش باورها و نگرش‌های زن و مرد به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در کیفیت رابطه زوجین حایز اهمیت است. بنابراین از باورهای افراد در احتمال شکل‌گیری روابط فرازنشویی در ساخت سؤالات استفاده شده است.

□ ب: **مقیاس خرسندی زناشویی (MHS)**: این مقیاس ابزاری خود گزارش‌گری است که توسط ناتاچ اچ، آزرین، باری تی، ناستر و رابرت جونز در سال ۱۹۷۳ به منظور سنجش شادمانی زناشویی ساخته شده است. این مقیاس میزان کلی شادمانی زناشویی را در نه محیط متفاوت می‌سنجد. برای به دست آوردن شاخص کلی شادمانی زناشویی می‌توان نمرات کل سؤالات را جمع کرد. در مقابل هر گزاره یک طیف از ۱ تا ۱۰ قرار دارد که پاسخ دهنده با توجه به گزاره، میزان شادمانی خود را در آن حیطه درجه‌بندی می‌کند (آزرین، ناستر و جونز، ۱۹۷۳). نمره گذاری ابزار بر اساس طیف لیکرت ده گزینه‌ای است که به کاملاً ناشاد نمره ۱ و کاملاً شاد نمره ۱۰ تعلق می‌گیرد. دامنه نمرات از ۱۰ تا ۱۰۰ می‌باشد که هر چه فرد نمره بالاتری بگیرد از شادمانی زناشویی بیشتری برخوردار است. همسانی درونی این ابزار به روش آلفای کرونباخ در پژوهش‌های هارینگ و همکاران (۲۰۰۳)، ۰/۹۰ به دست آمده است.

پس از اجرای ابزارها، جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها مراحل زیر با استفاده از بسته‌های نرم‌افزاری **spss** و **Amos** به ترتیب اجرا شد: مشخصه‌های آماری مجموعه مواد مقیاس با استفاده از روش‌های متداول در آمار توصیفی تعیین شد. برای محاسبه اعتبار مقیاس استعداد روابط فرازنشویی از ضرایب آلفای کرونباخ و برای سنجش روایی محتوایی مقیاس از نظرات متخصصان استفاده شد. برای بررسی روایی و جهت استخراج عوامل از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریماکس استفاده شد. بدین منظور، داده‌های نیمی از نمونه آماری زنان متأهل به طور جداگانه در تحلیل عاملی اکتشافی وارد شدند. برای سنجش روایی سازه، از روش میزان همبستگی مقیاس با آزمون خرسندی زناشویی و تحلیل عاملی استفاده شد و به منظور تأیید عوامل به دست آمده، بر روی نیمه دوم نمونه آماری از تحلیل عاملی تأییدی استفاده گردید.

● یافته‌ها

قبل از ارائه یافته‌های پژوهش لازم به ذکر است که با توجه به اینکه حجم نمونه ($n=859$) در پژوهش حاضر بود، نمونه به طور تصادفی به دو نیمه تقسیم شد. بر روی نیمه اول که ۴۲۹ نفر بود، تحلیل عاملی اکتشافی و بر روی نیمه دوم که ۳۹۷ نفر بود، تحلیل

عاملی تأییدی انجام شد.

روایی محتوایی: به منظور بررسی روایی محتوایی، ابزار در اختیار متخصصان سنجش و اندازه گیری و روانشناسان عمومی و بالینی قرار گرفت و نظر آنها در همه سؤالات اعمال شد و نسخه نهایی آماده گردید و پس از تأیید، روی یک نمونه ۴۸ نفری از زنان متأهل اجرا گردید. در حین اجرا از شرکت کنندگان خواسته شد تا سؤالات مبهم را مشخص کنند تا اینکه سؤالات مبهم اصلاح شود. زنان متأهل شرکت کننده تأیید کردند که سؤالات واضح و قابل درک است. به منظور بررسی ساختار عاملی مقیاس استعداد روابط فرازنشویی از تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش عاملی متعامد از نوع واریماکس استفاده شد. اندازه‌های KMO (شاخص کفایت حجم نمونه) و نتایج آزمون بارتلت برای ماتریس همبستگی‌های حاصل در گروه نمونه، در جدول ۱ نمایش داده شده است.

جدول ۱. نتایج آزمون KMO و کرویت بارتلت مقیاس استعداد روابط فرازنشویی

معناداری	درجه آزادی	کرویت بارتلت	KMO
۰/۰۰۱	۴۳۵	۴۱۹۹/۴۸۴	۰/۹۰

چنانکه در جدول ۱ دیده می‌شود، مقدار KMO برابر ۰/۹۰ و سطح معنادار بودن آزمون کرویت بارتلت نیز کمتر از ۰/۰۰۱ است. بنابراین بر پایه هر دو شاخص می‌توان نتیجه گرفت که نمونه کل در حد مناسب بوده و ماده‌ها به اندازه کافی برای ساختن یک سازه نظری با هم همبستگی دارند و امکان تحلیل عاملی وجود دارد.

جدول ۲. جدول کل واریانس تبیین شده عوامل پنج گانه مقیاس استعداد روابط فرازنشویی

عامل	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی
۱	۷/۹۰	۲۶/۳۶	۲۶/۳۶
۲	۳/۴۸	۱۱/۶۱	۳۷/۹۷
۳	۱/۵۰	۵	۴۲/۹۸
۴	۱/۳۰	۴/۳۵	۴۷/۳۴
۵	۱/۲۶	۴/۲۲	۵۱/۵۶

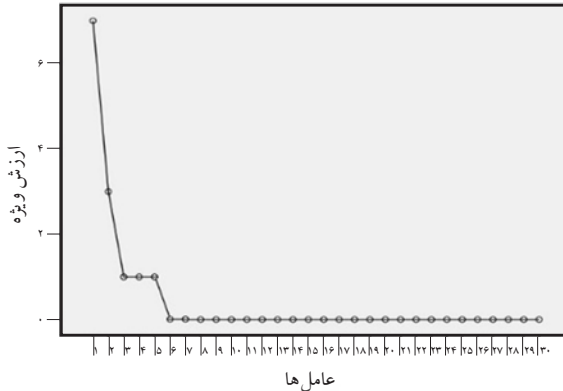
مشخصه‌های آماری اصلی اولیه که در اجرای تحلیل مؤلفه‌های اصلی به دست آمده، در جدول ۲ برای هر عامل جداگانه نمایش داده شده است. چنانکه دیده می‌شود، ۵ عامل وجود دارد که مقدار ویژه بالای یک دارند. همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، پنج عامل استخراج شده در نمونه کل در مجموع ۵۱/۵۶ درصد از واریانس کل مقیاس را تبیین کردند.

جدول ۳. ماتریس ساختار عاملی بعد از چرخش واریماکس مقیاس استعداد روابط فرازشویی

سؤال	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵
۱۰	۰/۴۵۰				
۱۴	۰/۵۶۶				
۱۸	۰/۶۷۸				
۲۳	۰/۶۷۶				
۲۷	۰/۵۵۶				
۲۸	۰/۶۴۵				
۱		۰/۷۵۳			
۶		۰/۶۹۸			
۸		۰/۶۴۲			
۱۶		۰/۷۳۱			
۲۱		۰/۶۵۴			
۲۶		۰/۵۱۵			
۹			۰/۳۶۸		
۱۱			۰/۶۴۷		
۱۲			۰/۴۲۱		
۱۳			۰/۴۸۳		
۱۷			۰/۴۶۰		
۲۲			۰/۷۱۷		
۲				۰/۷۵۴	
۷				۰/۴۰۰	
۱۵				۰/۶۵۲	
۱۹				۰/۵۷۰	
۲۴				۰/۷۴۳	
۲۹				۰/۴۸۸	
۳					۰/۷۹۱
۴					۰/۶۶۶
۵					۰/۳۷۴
۲۰					۰/۳۹۰
۲۵					۰/۶۰۹
۳۰					۰/۵۶۹

نمودار سنگریزه استخراج شده از تحلیل عاملی نیز نشان می‌دهد که پنج عامل اصلی وجود دارد. همچنین می‌توان استنباط کرد که سهم عوامل اول و دوم واریانس کل متغیرها چشمگیر است.

شکل ۱. نمودار سنگریزه مؤلفه‌های استخراجی مقیاس استعداد روابط فرازناشویی

در این پژوهش برای تحلیل عوامل از بارهای عاملی بالای ۰/۳۰ (نقطه برش) استفاده شد. به عبارت دیگر، ضریب عاملی ۰/۳۰ به عنوان حداقل میزان همبستگی قابل قبول بین هر ماده و عامل استخراج شده تعیین شد. جدول ۳ بارهای عاملی را بعد از چرخش واریماکس نشان می‌دهد. در این جدول، هر سؤال بر روی عوامل مقدار باری نشان می‌دهد. از طریق این فرایند است که می‌توان با استفاده از تحلیل عاملی، تعداد زیادی سؤال را در چندین عامل خلاصه کرده و نام کلی برای آنها تعیین کرد. به طور کلی بر پایه ماتریس ساختار عامل‌ها، سؤالاتی که به طور مشترک با یک عامل همبسته با ضریب بالاتر از ۰/۳ یک پاره تست را تشکیل می‌دهند (جدول ۴).

جدول ۴. تعداد سؤال‌ها و نام عوامل پنج‌گانه مقیاس استعداد روابط فرازناشویی

عنوان	سؤال	عامل
مشخصات خانوادگی	۲۸،۲۷،۲۳،۱۸،۱۴،۱۰	۱
عامل رسانه‌ای	۲۶،۲۱،۱۶،۸،۶،۱	۲
سبک رفتار جنسی	۲۲،۱۷،۱۳،۱۲،۱۱،۹	۳
ویژگیهای شخصیتی	۲۹،۲۴،۱۹،۱۵،۷،۲	۴
شناختی	۳۰،۲۵،۲۰،۵،۴،۳	۵

جدول پنج نتایج اعتبار را نشان می‌دهد. جهت برآورد اعتبار مقیاس طیف لیکرت از روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) استفاده شد. با استفاده از این روش، در نمونه کل

اعتبار عامل اول (مشخصات خانوادگی) برابر با ۰/۸۱، عامل دوم (عامل رسانه‌ای) برابر با ۰/۷۳، عامل سوم (سبک رفتار جنسی) برابر با ۰/۶۸، عامل چهارم (ویژگی‌های شخصیتی) برابر با ۰/۷۸، عامل پنجم (شناختی) برابر با ۰/۶۹ و اعتبار کل مقیاس ۰/۸۸ برآورد شد. نتایج حاصل از تحلیل نشان داد که مقیاس استعداد روابط فرا زناشویی معتبر است.

جدول ۵. اعتبار مقیاس استعداد روابط فرا زناشویی

عامل	تعداد مواد	مقدار آلفای کرونباخ
عامل ۱ (مشخصات خانوادگی)	۶	۰/۸۱
عامل ۲ (عامل رسانه‌ای)	۶	۰/۷۳
عامل ۳ (سبک رفتار جنسی)	۶	۰/۶۸
عامل ۴ (ویژگی‌های شخصیتی)	۶	۰/۷۸
عامل ۵ (شناختی)	۶	۰/۶۹
کل مقیاس	۳۰	۰/۸۸

جدول ۶. بارهای عاملی مقیاس استعداد روابط فرا زناشویی

سؤال	متن سؤال‌ها	بارعاملی
۱	ارتباط اینترنتی و عضویت در گروه‌های مختلف شبکه‌های اجتماعی با جنس مخالف برایم لذت بخش است.	۰/۷۵۳
۲	ضعف شخصیت محبت کننده همسر در زندگی مشترک، زمینه بروز خیانت را در من فراهم می کند.	۰/۷۵۴
۳	من اعتقاد دارم علی رغم هر نوع ناراضی، به دلیل پیشگیری از جدا شدن و از هم پاشیده شدن زندگی مشترک، می توان با شخص دیگری وارد رابطه شد.	۰/۷۹۱
۴	من اعتقاد دارم در صورت داشتن پوشش و آرایشی نامناسب و وجود رفتارهای ظاهری و نمایشی بیش از حد توجه کننده، زمینه برای خیانت فراهم می شود.	۰/۶۶۶
۵	دیدگاه من در مورد برقراری رابطه فرا زناشویی (روابط خارج از چارچوب خانواده)، عادی سازی شده است.	۰/۳۷۴
۶	مشاهده فیلم و سریال های شبکه های ماهواره ای با مفهوم خیانت و بی وفایی برایم عادی و لذت بخش است.	۰/۶۹۸
۷	حتی فکر کردن به برقراری ارتباط جنسی با شخص دیگری به جز همسر من باعث احساس غداً و جدان در من می شود.	۰/۴۰۰
۸	ابزار احساسات و روابط جنسی در اینترنت و فضای مجازی را مناسب تر از محیط واقعی می دانم.	۰/۶۴۲
۹	سرد مزاجی همسر (کم میلی) در مقابل نیاز جنسی بالای من، فضا را برای خیانت من فراهم می کند.	۰/۳۶۸
۱۰	در دوستی های خانوادگی مراقب هستم که سوء استفاده های احتمالی از رابطه را به موقع شناسایی کنم.	۰/۴۵۰
۱۱	به نظر من تجربه لذت های جنسی و خوش بودن باید آزادانه باشد.	۰/۶۴۷
۱۲	مشاهده تصاویر و فیلم های جنسی و مستهجن (سکسی)، مرا خوار رفتارهای عجیب و متنوع جنسی می کند.	۰/۴۲۱
۱۳	خیال پردازی های جنسی و بدنبال آن عدم ارضاء نیازهای جنسی، می تواند زمینه بروز خیانت را در من فراهم کند.	۰/۴۸۳
۱۴	دوری مکانی همسر به علت مسایل شغلی، تحصیلی و هر عامل دیگر می تواند زمینه ساز کم رنگ شدن روابطمان و در نهایت منجر به خیانت من شود.	۰/۵۶۶
۱۵	احساس غرور و خودشیفتگی جنسی در من، زمینه را برای پرداختن به رفتارهای خیانت فراهم می کند.	۰/۶۵۲
۱۶	اینترنت و فضای مجازی، عشق زنده به گورم را بیدار می کند و زمینه برای خیانت در من فراهم می شود.	۰/۷۳۱
۱۷	داشتن روابط جنسی قبل از ازدواج و سابقه دوستی های متعدد، زمینه ورود نفر دیگر را به زندگی ام ایجاد می کند.	۰/۴۶۰
۱۸	ضعف مهارت های زندگی همسر (کنترل خشم-حل تعارض-مدیریت مالی-مدیریت هیجانی و...) باعث میشود خیانت کنم.	۰/۶۷۸

- ۱۹ برای رفع عصبانیت و فشار روانی زیاد، به فکر ارتباط با شخص دیگر می‌افتم.
- ۲۰ اطلاع یافتن از خیانت‌های دیگران در جامعه، تفکر خیانت را در من شکل می‌دهد.
- ۲۱ برای من اینترنت و فضای مجازی، محرک و اغواکننده است که تمایل به رابطه با شخص دیگری را سوق می‌دهد.
- ۲۲ برای تأمین نیازهای مادی خود، می‌توانم وارد رابطه جنسی با فرد دیگری شوم.
- ۲۳ رفاه اقتصادی بیش از حد خانواده ام، می‌تواند زمینه ساز خیانت در من شود.
- ۲۴ در مقابل هر نوع تحریکات جنس مخالف، توانایی مقابله دارم و فردی محکم هستم.
- ۲۵ باورم این است که حساس نبودن و عدم مشارکت همسر و آینده مبهم رابطه با او، توجیهی برای خیانت است.
- ۲۶ برای من اینترنت و فضای مجازی این امکان را فراهم می‌کند که فرصتی برای داشتن چند رابطه احساسی و جنسی داشته باشم.
- ۲۷ اگر تحت تأثیر مصرف مواد و بیماری‌ها، همسر نتواند نیازهای مرا برآورده کند، برای جبران می‌توانم به دنبال فرد دیگری باشم.
- ۲۸ تناسب سنی، فرهنگی، اقتصادی، طبقاتی، هوشی، تحصیلی، ظاهری، اعتقادی و مذهبی با همسر، یک عامل بازدارنده از شکل‌گیری خیانت است.
- ۲۹ تنوع طلبی و برقراری ارتباط با جنس مخالف، هیجان جویی‌های مرا ارضا می‌کند.
- ۳۰ به باور من رفتار خیانت نوعی سرگرمی و بر سر لیج آوردن همسر است.

جدول ۷. شاخص‌های توصیفی عوامل استخراج شده مقیاس استعداد روابط فرازنشویی

عامل	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
مشخصات خانوادگی	۱۱/۱۹	۳/۲۲	۰/۱۴
رسانه‌ای	۱۳/۰۶	۴/۵۹	۰/۲۱
سبک رفتار جنسی	۱۳/۷۷	۳/۸۲	۰/۱۷
ویژگی‌های شخصیتی	۱۲/۱۹	۲/۸۸	۰/۱۳
شناختی	۱۲/۷۱	۴/۴۴	۰/۲۰

داده‌های جدول ۷، شاخص‌های آمار توصیفی را نشان می‌دهد. طبق داده‌های این جدول، در بین پنج عامل استعداد روابط فرازنشویی، میانگین عامل مشخصات خانوادگی، کمتر از سایر عامل‌ها و میانگین عامل سبک رفتار جنسی بزرگ‌تر از بقیه عامل‌ها است.

جدول ۸. هنجار استخراج شده برای عامل‌های پنج‌گانه مقیاس استعداد روابط فرازنشویی

عامل	استعداد متوسط	استعداد بالا	وضعیت بالینی
مشخصات خانوادگی	۱۱/۱۹	۱۴/۴۱	۱۷/۶۳
رسانه‌ای	۱۳/۰۶	۱۷/۶۵	۲۲/۱۴
سبک رفتار جنسی	۱۳/۷۷	۱۷/۵۹	۲۰/۸۱
شخصیتی	۱۲/۱۹	۱۵/۰۷	۱۷/۹۵
شناختی	۱۲/۷۱	۱۷/۱۵	۲۱/۵۹

اطلاعات جدول ۸ نشان می‌دهد که نمرات خام آزمودنی‌ها چگونه تفسیر شوند.

به عنوان مثال افرادی که در عامل مشخصات خانوادگی نمره بالای ۱۷ کسب می‌کنند در وضعیت بالینی قرار دارند، یعنی استعداد بالینی نسبت به روابط فرازناشویی دارند.

جدول ۹. ضرایب همبستگی بین مقیاس استعداد روابط فرازناشویی و آزمون خرسندی زناشویی

استعداد روابط فرازناشویی	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	تعداد	کل مقیاس
خرسندی زناشویی	-۰/۷۸	-۰/۷۰	-۰/۸۳	-۰/۷۶	-۰/۸۱	۴۶۲	-۰/۷۵

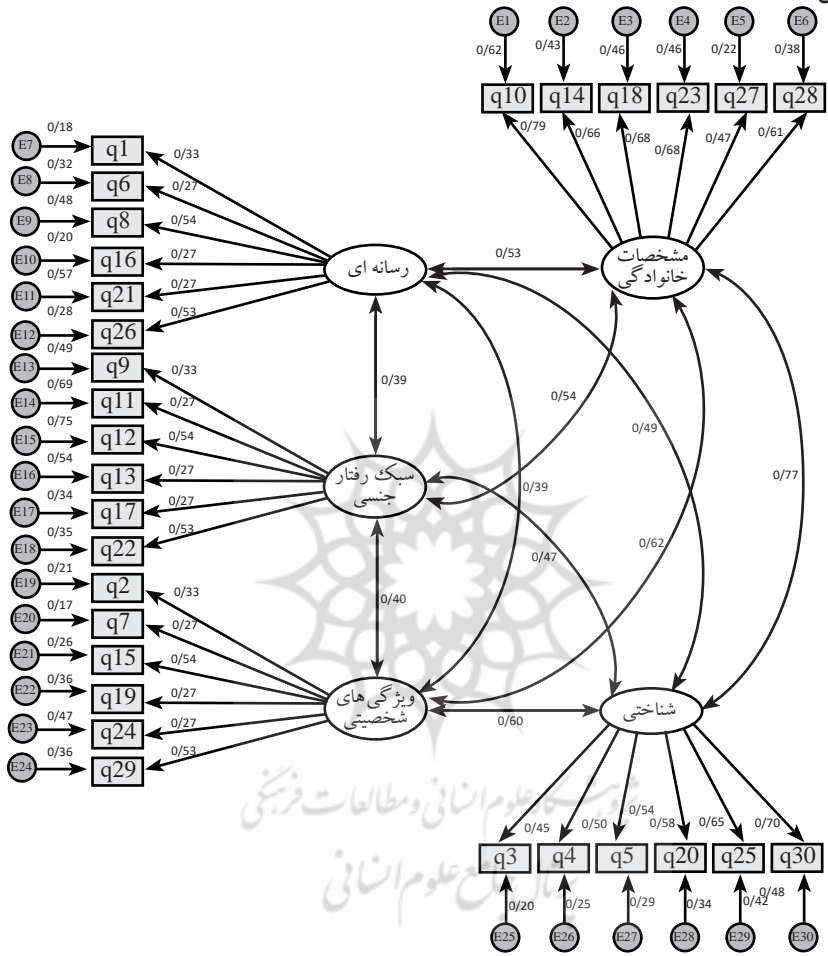
روایی سازه آزمون از طریق محاسبه همبستگی عوامل مقیاس استعداد روابط فرازناشویی با آزمون خرسندی زناشویی بررسی شد. نتایج آزمون همبستگی مندرج در جدول ۸ نشان داد که عوامل مقیاس با آزمون خرسندی زناشویی همبستگی منفی داشته و این همبستگی‌ها در سطح ۰/۰۱ معنادار است. طبق نتایج این جدول، میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و عامل ۱ برابر ۰/۷۸-، میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و عامل ۲ برابر ۰/۷۰-، میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و عامل ۳ برابر ۰/۸۳-، میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و عامل ۴ برابر ۰/۷۶-، میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و عامل ۵ برابر ۰/۸۱- و میزان همبستگی بین نمرات آزمون خرسندی زناشویی و کل مقیاس استعداد روابط فرازناشویی برابر ۰/۷۵- می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که به دلیل وجود همبستگی منفی معنی‌دار بین عامل‌های مقیاس استعداد روابط فرازناشویی با آزمون خرسندی زناشویی، آزمون از روایی سازه مقبولی برخوردار است.

جدول ۱۰. شاخص‌های نیکویی برازش مقیاس استعداد روابط فرازناشویی

شاخص‌های برازش ابزار	مقدار استاندارد شاخص	مقدار شاخص در مدل مورد نظر	نتیجه‌گیری
شاخص مجذور کای (χ^2)	مقدار صفر برازش کامل	۹/۶۱۷	تأیید مدل
مجذور کای به درجه آزادی (χ^2/df)	بین ۱ تا ۵	۱/۹۲۳	برازندگی خوب
شاخص برازندگی فزاینده (IFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۹۵	تأیید مدل
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۹۵	تأیید مدل
ریشه میانگین مجذورات خطای برآورد (RMSEA)	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۴۹	برازش قابل قبول

شاخص‌های نیکویی برازش مربوط به تحلیل عاملی تأییدی در جدول ۹، نشان داده شده است. نتایج مندرج در جدول ۹ نشان می‌دهد، مقادیر شاخص برازندگی افزایشی (IFI) برابر با ۰/۹۹۵ و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) برابر ۰/۹۹۵ و ریشه میانگین مجذورات خطای برآورد (RMSEA) برابر با ۰/۰۴۹ می‌باشد که این امر نشان‌دهنده برازش مناسب

مدل با داده‌هاست. نتایج شکل ۲، مناسب بودن بارهای عاملی نشانگرهای (ماده‌ها) مربوط به هر مؤلفه را نشان می‌دهد. بنابراین داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی این مقیاس برازش مناسبی دارد.

شکل ۲. خروجی تحلیل عاملی تأییدی برای مؤلفه‌های مقیاس استعداد روابط فرازنشویی

بحث

این پژوهش با هدف تعیین ساختار عاملی و ویژگی‌های روانسنجی مقیاس استعداد روابط فرازنشویی در زنان انجام گرفت. بررسی یافته‌های آماری درباره سؤال اول پژوهش که عبارت بود از اینکه «عوامل سازنده مقیاس استعداد روابط فرازنشویی کدامند؟» نشان داد که اجرای تحلیل عاملی اکتشافی منجر به استخراج پنج عامل مشخصات خانوادگی، رسانه‌ای،

سبک رفتار جنسی، ویژگی‌های شخصیتی، شناختی شد. در مجموع عامل‌های استخراج شده توانستند ۵۱/۵۶ درصد از واریانس کل آزمون را تبیین کنند.

عامل اول، تحت عنوان «مشخصات خانوادگی» شامل فضای خانوادگی، تعارض‌ها، آشفتگی‌ها و گسستگی‌ها در درون یک خانواده می‌باشد که چگونه ممکن است بر روابط فرازناشویی تأثیر بگذارد، می‌شود. بسیاری از پژوهش‌ها (از جمله دهاجی و همکاران، ۲۰۲۰؛ بشیر پور، شفیع آبادی و دوکانی فرد، ۲۰۲۰؛ کولوسی و فالک، ۲۰۱۹؛ حاصلی، شریعتی، نظری، کرامت و امامیان، ۲۰۱۹؛ سلترمن، گارسیا و تسلاپلاس، ۲۰۱۹؛ استارات و همکاران، ۲۰۱۷؛ بروئر، هانت، جیمز و آبل، ۲۰۱۵ و جنیفریو، جوریش و مانگ، ۲۰۱۴) نشان داده‌اند که تعاملات منفی و تعهد کم پیش‌بینی‌کننده روابط فرازناشویی است. همچنین زنان دارای روابط فرازناشویی دارای رفتارهای طردکننده مانند قهرهای طولانی، مشاجره و درگیری، پرخاشگری کلامی می‌باشند. طبق دیدگاه سیستمی، روابط نامشروع ناشی از تعاملات منفی زوجین است. بنابراین رویکرد سیستمی هر یک از زوجین را بطور یکسان و مساوی در بروز خیانت مؤثر می‌داند (اپن هیمر، ۲۰۰۷؛ نقل از مؤمنی جاوید و شعاع کاظمی، ۱۳۹۷). از طرفی جنیفریو و مونگ (۲۰۱۹) به این نتیجه رسیدند که عشق، تعهد و صمیمیت عاطفی به عنوان موانعی برای خیانت زناشویی می‌باشد. می‌توان چنین بیان کرد که تنوع طلبی در زنان بر خلاف مردان ریشه در نارضایتی جنسی نداشته بلکه اغلب نوعی کمبود یا خلاء عاطفی است که موجب گرایش آنها به برقراری روابط عاطفی و سپس رابطه جنسی نامشروع می‌شود و این تنوع طلبی در زنان مخرب و خانمان سوز است. چرا که نگرش زنان به مسایل جنسی بر اساس عواطف آنها شکل می‌گیرد و زنان به راحتی مردان نمی‌توانند ذهن خود را از درگیری عاطفی تخلیه کنند. همچنین افرادی که ازدواج تحمیلی و بدون علاقه دارند، انگیزه بالایی برای خیانت دارند زیرا حس می‌کنند حق انتخاب از آنها گرفته شده است. مدل سرمایه گذاری، تأثیر سه مؤلفه (احساس رضایتمندی از زندگی مشترک، میزان سرمایه گذاری در روابط زناشویی و کیفیت رابطه با نفر دیگر) را بر تعهد و پایبندی به همسر بررسی می‌کند.

عامل دوم، «رسانه‌ای» است که شامل اینترنت، تلفن همراه و ماهواره می‌باشد. در سال‌های اخیر، یافتن معشوقه به صورت اینترنتی در حال افزایش است. اینترنت یکی هیجان‌انگیزترین مکان‌ها برای تعامل اجتماعی و روابط عاشقانه شده است. ترکیبی از حریم خصوصی،

گمنامی نسبی و راحتی ممکن است این احتمال را افزایش دهد که افراد ناراضی در روابط تک همسری به دنبال روابط جنسی، رمانتیک یا عاطفی جدید باشند (گاداگو و ساگارین، ۲۰۱۰). بسیاری از پژوهش‌ها (از جمله رومن، ۲۰۲۰؛ الکسوپولوس، تیمرمانس و مک نالی، ۲۰۲۰؛ شریفی نیا، نجاتی، بیاضی و معتمدی، ۲۰۱۹ و تیمرمانس و کورتویس، ۲۰۱۸) نشان داده‌اند که شبکه‌های اجتماعی مسیری را برای رفتارهایی فراهم می‌کند که ممکن است به طور بالقوه برای روابط رمانتیک مضر باشد، مانند برقراری ارتباط با همسر جایگزین، که گاهی اوقات می‌تواند موجب تعارض در رابطه، جدایی و طلاق شود. یافته‌های الکسوپولوس، تیمرمانس و مک نالی (۲۰۲۰) حاکی از آن است که بین برنامه‌های نصب شده بر روی تلفن همراه که افراد توسط آنها قرار عاشقانه می‌گذارند با ارتکاب به خیانت رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. نتایج تحقیق میلهم (۲۰۰۷) سه سازه نظری را که تجربیات اتاق چت افراد متأهل را نشان می‌دهد، آشکار ساخت. اولین سازه، تعامل جنسی به صورت ناشناس می‌باشد. آنها بدون اینکه شناخته شوند یا در معرض دید قرار بگیرند، می‌توانند از ایمنی نسبی برای ابراز فانتزی‌ها و امیال استفاده کنند. دوم: دلیل تراشی رفتاری می‌باشد که نشان دهنده این استدلال است که کاربران اتاق چت رفتارهای آنلاین خود را بی‌گناه و بی‌ضرر درک می‌کنند (با وجود محرمانه بودن و ماهیت بسیار جنسی). سوم: اجتناب آسان که شامل اجتناب از ناراحتی روانشناختی کاربران اتاق‌های چت با تبادل پیام‌های جنسی با غریبه‌ها می‌شود. شبکه اجتماعی فیس بوک نیز می‌تواند عاملی برای بیدار کردن عشق‌های زنده به گور باشد. یافته‌ها نشان می‌دهند که استفاده از فیس بوک، از سلسله مراتب نیازهای مزلو و نظریه تحقق نیازها به منظور رضایت از زندگی حمایت می‌کند (هاتن، پرسبی و ایستانبولاغلو، ۲۰۲۰). بنابراین روابط اینترنتی می‌تواند آسیب زیادی به روابط زوجین وارد نماید و موجب اختلافات زناشویی، جدایی و حتی طلاق شود. همچنین فیلم‌ها و سریال‌های ماهواره‌ای نیز می‌توانند در ترویج روابط فرازناشویی مؤثر می‌باشد. در فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی تجربیات متنوع همسر خائن را می‌بینیم و اینترنت لبریز از داستان‌های افرادی است که آگاهانه یا ناآگاهانه بی‌وفائی کرده‌اند (ویزر و ویجیل، ۲۰۱۵). عجم (۱۳۹۵) در پژوهش خود نتیجه گرفت زنانی که سریال‌های ماهواره‌ای فارسی را تماشا می‌کردند، خیانت زناشویی را امری پذیرفتنی و بهنجار تلقی می‌کردند. بنابراین می‌توان گفت که رسانه‌ها می‌خواهند

قرائنی یکسان از پدیده های اجتماعی ارائه دهند و بعد آن را هنجار کنند. همچنین همزاد پنداری با هنرمندان این گونه فیلم‌ها نیز باعث گرایش زنان به روابط فرازناشویی می‌گردد.

عامل سوم، «سبک رفتار جنسی» است که شامل کیفیت کم یا دفعات کم رابطه جنسی در روابط زناشویی و نارضایتی جنسی می‌باشد. نتایج پژوهش‌های هاکاتورن و اشدآن (۲۰۲۰)، گونزالس-ریورا، آکوئینو-سرانو و پرزتورس (۲۰۲۰)؛ افشاری کاشانیان (۱۳۹۸) نشان داد که انگیزه‌های جنسی از عوامل اصلی ارتکاب به خیانت هستند. یکی از مهم‌ترین و یا اصلی‌ترین علل خیانت زنان به شوهرانشان، نقش شوهر در عدم ارضای نیاز جنسی زنان است (بابازاده، ۱۳۹۳). باربارو، فام و شاکلفورد (۲۰۱۵) تمایلات شدید جنسی را در گرایش زنان متأهل به روابط خارج از ازدواج مؤثر دانستند. کوینا، اموانزو، شیسایا، کاملین و توران (۲۰۱۴) در پژوهش خود دریافتند که تجربه شکست عملکرد جنسی پیش‌بینی‌کننده گرایش به روابط خارج از حیطه زناشویی می‌باشند. بنا به نظریه نقص یا کمبود زمانیکه رابطه‌ای در برخی موارد با کمبود و نقصان مواجه باشد مانند رضایتمندی کم از رابطه، عدم ارضای نیازهای جنسی منجر به پیمان شکنی و خیانت می‌شود (لواندسکی و آکرمن، ۲۰۰۶). از نظر مکنزی (۲۰۱۱)، نقل از زارع، (۲۰۱۱) خیانت جنسی صرفاً یا عمدتاً برای ارضای نیازهای جنسی است و دلبستگی عاطفی کمی وجود خواهد داشت یا اصلاً وجود ندارد. یوسل و گاسانو (۲۰۱۰) به این نتیجه رسیدند نارضایتی از روابط جنسی و عاطفی و در مواردی تنوع طلبی جنسی و انتقام از خیانت همسر، احتمال درگیر شدن در روابط فرازناشویی را افزایش می‌دهد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان ادعان داشت که قوی‌ترین مدارهای پاداش مغز، مربوط به رابطه جنسی است. رفتار فردی که وارد رابطه فرازناشویی شده است، یک رفتار گرایشی است که با مدارهای پاداش مغز در ارتباط است یعنی آزاد کننده دوپامین و سروتونین است. بر اساس نظریه انتخاب نیز می‌توان چنین تحلیل کرد که رابطه جنسی تنها رفتاری است که زیر مجموعه پنج نیاز است، یعنی گاهی تفریح است، گاهی آزادی است، گاهی قدرت است، گاهی عشق و تعلق خاطر است. بسیاری از زنان هنگامی که رابطه جنسی برقرار می‌کنند، نیاز فیزیولوژیکی شان نیست بلکه می‌خواهند محبتشان، لطفشان، احترامشان و قدرشان را نشان دهند. همچنین می‌توان گفت زنانی که از سطح هیجان خواهی بالایی برخوردار هستند، تمایل بیشتری به تجربه فعالیت‌های عاطفی و جنسی با افراد جدید و متنوع دارند و به

سمت خیانت گرایش پیدا می‌کنند.

عامل چهارم، «ویژگی‌های شخصیتی» است که شامل شخصیت‌های نمایشی، ضد اجتماعی، مرزی، خودشیفته، پرخاشگر-منفعل و وابسته، هیجان خواه می‌باشد. بسیاری از پژوهش‌ها (از جمله سوی، اورگانسی و ساکمن، ۲۰۲۰؛ ابراهیم و همکاران، ۲۰۱۹؛ ایزما و تورنیپ، ۲۰۱۹؛ هیمورو-فیتزجرالد، ۲۰۱۹؛ گوینز-میدان، ۲۰۱۷؛ جیا، اینگ و لی، ۲۰۱۶؛ بروئر و آبل، ۲۰۱۵؛ بروئر و همکاران، ۲۰۱۵؛ جنیفر، ۲۰۰۹ و بشیر پور و میری، ۱۳۹۷) نشان داده‌اند که تفاوت‌های فردی در استعداد ارتکاب به خیانت نقش دارد. یافته‌های پژوهش ابراهیم و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که شخصیت خودشیفته، پیش‌بینی‌کننده مهمی برای بی‌وفایی بود. همچنین نتایج تحقیق آنها نشان داد که خیانت با رابطه‌های راه دور، مشکلات ارتباطی مانند عدم برقراری درست ارتباط بین زوجین، نارضایتی از رابطه و مشکلات مسئولیت‌پذیری مرتبط بود. بسیاری از مطالعات به فقدان تنوع در رابطه به عنوان عامل مشارکت در روابط فرا زناشویی اشاره کرده‌اند (جهان و همکاران، ۲۰۱۷). یافته‌های تحقیق بروئر، هانت، جیمز و آبل (۲۰۱۵) نشان می‌دهد که صفات تاریک شخصیتی (خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی) تجربه قبلی خیانت، قصد خیانت کردن و استعداد خیانت کردن به همسر را پیش‌بینی می‌کنند. بنا به نتیجه پژوهش ویسر و ویگل (۲۰۱۵)، توافق‌پذیری پایین یک ویژگی اصلی است که می‌تواند توضیح دهد چرا برخی از افراد مایل هستند که همسری خیانتکار باشند و این گناه را پنهان کنند. یافته‌های لالاس و ویگل (۲۰۱۱) نشان داد که هیجان‌خواهی نقش بالایی در گرایش به سمت خیانت دارد. در تبیین این یافته از پژوهش می‌توان چنین استنباط کرد که بنا به نظریه دلبستگی افرادی که در دوران کودکی دلبستگی ایمن را تجربه نکرده‌اند، همواره در یک نایم‌نی دائمی به سر می‌برند. چنانچه فردی با مادر احساس امنیت را تجربه نکند با هیچ‌کسی دیگر احساس امنیت نخواهد کرد و اختلال‌های دلبستگی با خوشه B اختلال‌های شخصیت ارتباط مستقیم دارد. در این افراد ناامنی در درون فرد است و به غلط امنیت را در افراد مختلف جستجو می‌کنند و در نتیجه همیشه شکست می‌خورند. همچنین از نظر اریکسون مادری که اعتماد برانگیز نباشد، فرزندش دچار پارانوئید می‌شود. به عبارت دیگر، زمانی که کودک به مادر اعتماد نکند در آن صورت فرد گمشده درونی خود را در دیگران جستجو می‌کند و هیچ‌گاه به او نخواهد رسید. افراد مبتلا به اختلال

شخصیت مرزی و نمایشی فکر می‌کنند مردی پیدا خواهد شد که تمامی آن چه که می‌خواهند خواهد بود که همین موضوع باعث می‌شود دارای روابط متعددی باشند. افراد خودشیفته زمانی که معشوقه را بدست آورند او را رها کرده و وارد روابط جدید دیگری می‌شوند. همچنین افرادی با دلبستگی اضطرابی بیشتر احتمال دارند که به همسران خود خیانت کنند. زنان مبتلا به شخصیت وابسته به توجه نیاز دارند و اگر توجهات کم شود، به دنبال فردی می‌روند که به آنها توجه شود.

عامل پنجم، «شناختی» است که شامل افکار، باورها یا به عبارت دیگر شناخت‌های افراد در مورد شکل‌گیری و تداوم روابط فرازنشویی می‌باشد که این یافته همسو با پژوهش‌های فایف، استورات و هاوکینز، ۲۰۱۹؛ تاپا، یانگ و نیگت، ۲۰۱۹ و فتحی، پروین و جوادیان، ۱۳۹۵ بود. یافته‌های تاپا، یانگ و نیگت (۲۰۱۹) حاکی از آن است که اکثر افراد نه تنها نسبت به بی وفایی، نگرش‌های لیبرال دارند بلکه به احتمال زیاد همین نگرش را به خیانت آینده خودشان دارند. می‌توان چنین استنباط کرد که رویکرد شناختی بر این اعتقاد است که ادراکات یا نظام باورهای افراد است که که نوع واکنش آنها را به موقعیت‌ها، شرایط یا رویدادها تعیین می‌کند. در این عامل علت روابط فرازنشویی بیشتر انعکاس تجارب زندگی آن هاست یا افکاری که در طی بیداری تجربه می‌کنند. بنابراین مطابق دیدگاه شناختی، محتوای افکار و فرم افکار افراد است که منجر به چنین روابطی می‌شود. به عبارت دیگر، پردازش‌ها در ذهن صورت می‌گیرد و دیده نمی‌شود اما برون داد پردازش‌های افراد، احساساتی مانند احساس نیاز به رابطه‌ای لذت بخش و رفتارهایی مانند برقراری روابط فرازنشویی می‌باشد. همچنین از نظر بندورا، مشاهده فیلم‌های مستهجن که اجرای آن خارج از توانایی زوجین و به نوعی ناتوان کننده است؛ بر تنوع طلبی افراد می‌افزاید.

سؤال دوم: آیا مقیاس استعداد روابط فرازنشویی برای زنان متأهل شهر ارومیه دارای روایی است؟ بررسی و تجزیه و تحلیل یافته‌های آماری درباره این سؤال نشان می‌دهد که این مقیاس برای جامعه مورد نظر روایی مناسب دارد. این روایی به سه روش روایی محتوایی، روایی سازه و تحلیل عاملی تأییدی محاسبه شد.

سؤال سوم: آیا مقیاس استعداد روابط فرازنشویی برای زنان متأهل شهر ارومیه دارای اعتبار است؟ بررسی یافته‌های آماری نشان می‌دهد مقیاس استعداد روابط فرازنشویی سطح

مطلوبی از اعتبار را در جامعه آماری مورد پژوهش دارد. جهت برآورد اعتبار مقیاس از روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) استفاده شد. اعتبار کل مقیاس برابر $0/88$ برآورد شد که نشان‌دهنده پایا بودن ابزار است.

● نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که عوامل مشخصات خانوادگی، رسانه‌ای، سبک رفتار جنسی، ویژگی‌های شخصیتی و شناختی از سازنده‌های مهم روابط فرازناشویی در زنان متأهل است و همچنین یافته‌های پژوهش نشانگر روایی و اعتبار مناسب مقیاس استعداد روابط فرازناشویی است. نتایج حاصل از پژوهش حاضر، به دلیل بومی بودن، قابلیت تعمیم پذیری و جامعیت استفاده بیشتری دارد؛ در حالی که یافته‌های به دست آمده از کشورهای پیشرفته در تحقیقات پیشین ممکن است به دلیل پیشینه‌های متفاوت اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، در کشورهای در حال توسعه (همچون ایران) قابل کاربرد نباشد. از این رو این مقیاس برای زنان متأهل و در فرهنگ ایرانی قابلیت اجرایی دارد و زمینه پژوهش‌های متعددی را در روانشناسی عمومی و بالینی فراهم می‌آورد. در محدودیت‌های تحقیق حاضر بایستی اشاره کرد که پژوهش حاضر، مبتنی بر نمونه‌ای است که در بین زنان متأهل سطح استان آذربایجان غربی انجام شده است. احتمالاً شرایط و موقعیت فرهنگی-اجتماعی بر نتایج پژوهش اثر گذاشته باشد. همچنین، تکمیل ابزارها نیازمند همکاری زنان متأهل بود که در بعضی مواقع دشواری‌های خاص خود را داشت. لذا پیشنهاد می‌شود که اجرای همین طرح پژوهشی در مورد نمونه‌های دیگر می‌تواند نتایج تعمیم‌پذیرتری به دست دهد. همچنین، پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات مربوط به استعداد روابط فرازناشویی، به همه موارد استعداد توجه شود و جهت سنجش عینی استعداد روابط فرازناشویی جهت پیشگیری در مراکز مشاوره ازدواج و خانواده از مقیاس حاضر استفاده گردد.

● منابع

افشاری کاشانیان، امید، زهراکار، کیانوش، محسن زاده، فرشاد و تاجیک اسماعیلی، عزیز الله (۱۳۹۸). شناسایی عوامل زمینه‌ساز خیانت زناشویی در زنان. *فصلنامه علمی پژوهش‌های مشاوره*، ۱۸(۷۱)، ۱۲۱-۱۵۴.

بابازاده، علی اکبر (۱۳۹۳). *مسائل ازدواج و حقوق خانواده*. قم: انتشارات دانش و ادب.

بشیر پور، سجاد و میری، میر نادر (۱۳۹۷). نقش واسطه‌ای بی‌اشتیاقی اخلاقی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و استعداد خیانت زناشویی. *مجله روانشناسی*، ۲۲(۳)، ۲۸۶-۲۷۱.

بک، آت. (۱۹۲۱). *عشق هرگز کافی نیست*. ترجمه مهرداد فیروز بخت (۱۳۹۳). تهران: پیکان.
روشن، محمد و خلیل زاده، محمدمهدی (۱۳۹۲). حقوق خانواده در برابر پخش برنامه های ماهواره ای. *فصلنامه خانواده پژوهی*، دانشگاه شهید بهشتی، ۴(۹)، ۵۲۳-۵۰۷.

صلایانی، فایزه؛ اصغری ابراهیم آباد، محمدمهدی؛ رسول زاده طباطبائی، کاظم و عباس زاده روگوشویی، راضیه (۱۳۹۹). نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق و رزی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی. *مجله روانشناسی*، ۲۴(۱)، ۴۰-۲۳.

عجم، علی اکبر (۱۳۹۵). تأثیر آموزش‌های مستقیم و غیر مستقیم ماهواره ای بر تعارض زناشویی و نگرش به خیانت زناشویی. *دو فصلنامه مطالعات اسلام و روانشناسی*، ۱۰(۱۸)، ۱۴۶-۱۲۵.

فتحی، منصور؛ پروین، ستار و جوادیان، سید رضا (۱۳۹۵). مقایسه علل بی‌وفایی مردان و زنان در روابط زناشویی: یک مطالعه کیفی. *مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۵(۴)، ۴۱۸-۴۰۱.

فتحی، منصور؛ فکر آزاد، حسین؛ غفاری، غلامرضا و بوالهروی، جعفر (۱۳۹۲). عوامل زمینه ساز بی‌وفایی زناشویی زنان. *فصلنامه رفاه اجتماعی*، ۵۱، ۱۳۷-۱۰۹.

فروم، اریک (۱۹۶۲). *هنر عشق و رزیدن*. ترجمه پوری سلطانی (۱۳۶۹). تهران: انتشارات مروارید.

کریمی، سارا؛ یوسفی، رحیم و سلیمانی، مهران (۱۳۹۸). *رواسازی پرسشنامه خیانت زناشویی*. نشریه علمی روانشناسی بالینی و شخصیت، ۱۷(۱)، ۲۴۸-۲۳۷.

گلاسر، کارولین؛ گلاسر، ویلیام (۲۰۰۴). *از دواج بدون شکست*. ترجمه سمیه خوش نیت نیکو و هدی برازنده (۱۳۹۸). انتشارات محقق.

مؤمنی جاوید، مهرآور و شعاع کاظمی، مهرانگیز (۱۳۹۷). *دیدگاه‌های نظری خیانت زناشویی و بهبود روابط با تأکید بر راهبردهای عملی مشاوره‌ای*. تهران: آوای نور.

Alexopoulos, C., Timmermans, E., & McNallie, J. (2020). Swiping more, committing less: Unraveling the links among dating app use, dating app success, and intention to commit infidelity. *Computers in Human Behavior*, 102, 172-180.

Ateş, G. (2018). *Associated factors of subjective well-being in married individuals: Online infidelity tendency, gender roles, and marital satisfaction*. PhD thesis, Middle East Technical University, Ankara.

Azrin, N. H., Naşter, B. J., & Jones, R. (1973). Reciprocity counseling: A rapid learning-

- based procedure for marital counseling. *Behaviour Research and Therapy*, 11(4), 365-382.
- Balon, R. (2015) Is Infidelity Biologically Determined? *European Psychiatry*. 30(S1): 28-31.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory of mass communication. *Media Psychology*, 3(3), 265–299.
- Barbaro, N., Sela, Y., Atari, M., Shackelford, T. K., & Zeigler-Hill, V. (2019). Romantic attachment and mate retention behavior: The mediating role of perceived risk of partner infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(3), 940-956.
- Barbaro, N., Pham, M. N., & Shackelford, T. K. (2015). Solving the problem of partner infidelity: Individual mate retention, coalitional mate retention, and in-pair copulation frequency. *Personality and Individual Differences*, 82, 67-71.
- Bashirpour, M., Shafi'abadi, A., & Doukaneifard, F. (2020). Factors affecting the tendency to marital infidelity: A grounded theory study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 8(4), 16-27.
- Birnbaum, G. E., Mizrahi, M., Kovler, L., Shutzman, B., Aloni-Soroker, A., & Reis, H. T. (2019). Our fragile relationships: Relationship threat and its effect on the allure of alternative mates. *Archives of sexual behavior*, 48(3), 703-713.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664.
- Brewer, G., & Abell, L. (2015). Machiavellianism and sexual behavior: Motivations, deception and infidelity. *Personality and Individual Differences*, 74, 186-191.
- Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences*, 83, 122-127.
- Burchell, J. L., & Ward, J. (2011). Sex drive, attachment style, relationship status and previous infidelity as predictors of sex differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 51(5), 657-661.
- Buss, D. M. (2018). Sexual and emotional infidelity: Evolved gender differences in jealousy prove robust and replicable. *Perspectives on Psychological Science*, 13(2), 155-160.
- Buss, D. M., & Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to infidelity in the first year of marriage. *Journal of research in personality*, 31(2), 193-221.
- Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., & Semmelroth, J. (1992). Sex differences in jealousy: Evolution, physiology, and psychology. *Psychological science*, 3(4), 251-256.
- Cherkas, L. F., Oelsner, E. C., Mak, Y., Valdes, A., & Spector, T. D. (2004). Genetic

- influences on female infidelity and number of sexual partners in humans: a linkage and association study of the role of the vasopressin receptor gene (AVPR1A). *Twin Research and Human Genetics*, 7(6), 649-658.
- Colossi, P. M., & Falcke, D. (2019). Implications of Experiences in the Family of Origin and Infidelity in Violence Loving Relationships. *Trends in Psychology*, 27(2), 339-355.
- Darab, M., Bahrami, F., & Etemadi, O. (2020). Sexual Infidelity as an Attachment Injury in Iranian Women: A Qualitative Study. *Journal of Divorce & Remarriage*, 61(6), 385-405.
- Dehaji, N. S.-e., Chale, S., Dehghani, S., Hedayati, F. S., & Ebrahimi, M. (2020). The role of psychological factors and marital satisfaction in predicting of extramarital relations among married women in Yazd. *Journal of Advanced Pharmacy Education & Research*, 10(2), 92-95.
- Ellis, A. (2003). The nature of disturbed marital interaction. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 21(3-4), .147-153
- Fife, S. T., Stewart, C. M., & Hawkins, L. G. (2019). Family-of-Origin, Sexual Attitudes, and Perceptions of Infidelity: A Mediation Analysis. *The American Journal of Family Therapy*, 1-18.
- Fincham, F. D., & May, R. W. (2017). Infidelity in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, 13, 70-74.
- Fye, M. A., & Mims, G. A. (2019). Preventing Infidelity: A Theory of Protective Factors. *The Family Journal*, 27(1), 22-30.
- Garza, L. (2020). *The Role of Gender and Attitudes Toward Infidelity in Therapists' Treatment Decisions for Couples Presenting with Physical Infidelity*. PhD thesis, Clinical Psychology Department, Fielding Graduate University.
- Gerbner, G. (1969). Toward "cultural indicators": The analysis of mass mediated public message systems. *AV communication review*, 17(2), 137-148.
- Gewirtz-Meydan, A. (2017). Why do narcissistic individuals engage in sex? Exploring sexual motives as a mediator for sexual satisfaction and function. *Personality and Individual Differences*, 105(1), 7-13.
- González-Rivera, J. A., Aquino-Serrano, F., & Pérez-Torres, E. M. (2020). Relationship Satisfaction and Infidelity-Related Behaviors on Social Networks: A Preliminary Online Study of Hispanic Women. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 10(1), 297-309.
- Guadagno, R. E., & Sagarin, B. J. (2010). Sex differences in jealousy: An evolutionary perspective on online infidelity. *Journal of Applied Social Psychology*, 40(10), 2636-655.

- Hackathorn, J., & Ashdown, B. K. (2020). The Webs We Weave: Predicting Infidelity Motivations and Extradyadic Relationship Satisfaction. *The Journal of Sex Research*, 1-13.
- Haring, M., Hewitt, P.L., and G.L. Flett, (2003). Perfectionism, Coping, and Quality of Intimate Relationships, *Journal of Marriage and Family*, 65: 143-158.
- Haseli, A., Shariati, M., Nazari, A. M., Keramat, A., & Emamian, M. H. (2019). Infidelity and Its Associated Factors: A Systematic Review. *The journal of sexual medicine*. 16(8), 1155-1169.
- Himuro-Fitzgerald, N. F. (2019). *The Role of Interdependence in Adult Romantic Attachment and Infidelity in Asian Americans*. PhD thesis, Alliant International University.
- Hoe, S. L. (2008). Issues and procedures in adopting structural equation modeling technique. *Journal of applied quantitative methods*, 3(1), 76-83.
- Houghton, D., Pressey, A., & İstanbulluoglu, D. (2020). Who needs social networking? An empirical enquiry into the capability of Facebook to meet human needs and satisfaction with life. *Computers in Human Behavior*, 104, 106153.
- Ibrahim, M. A., Malek, M. A. A., Mohamad, N., Hoesni, S. M., & Sulaiman, S. W. (2019). Narcissistic Personality, Love Styles And Love Satisfaction As Predictors To Infidelity. *e-Bangi*, 16(7). 1823-884x
- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality traits and marital satisfaction in predicting couples' attitudes toward infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10.
- Jahan, Y., Chowdhury, A. S., Rahman, S. A., Chowdhury, S., Khair, Z., Huq, K. E., & Rahman, M. M. (2017). Factors involving extramarital affairs among married adults in Bangladesh. *International Journal of Community Medicine and Public Health*, 4 (5), 1379-1386.
- Jeanfreau, M. M., & Mong, M. (2019). Barriers to Marital Infidelity. *Marriage & Family Review*, 55(1), 23-37.
- Jeanfreau, M.M., Jurich, A.P. and Mong, M.D. (2014). Risk Factors Associated with Woman's Marital Infidelity. *Contemporary Family Therapy Journal*. 36(3). 327-332.
- Jeanfreau, M. M. (2009). *A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity*. PhD thesis, Department of Family Studies and Human Services College of Human Ecology, Kansas state University Manhattan, Kansas.
- Jia, T. L., Ing, H. K., & Lee, M. C. C. (2016). A Review Of Personality Factors On Relationship Infidelity. *Jurnal Psikologi Malaysia*, 30(1).

- Kline, R. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. 1998. New York: Guilford.
- Kwena, Z., Mwanzo, I., Shisanya, C., Camlin, C., Turan, J., Achiro, L., & Bukusi, E. (2014). Predictors of extra-marital partnerships among women married to fishermen along Lake Victoria in Kisumu County, Kenya. *PloS one*, 9(4), e95298.
- Lalasz, C. B., & Weigel, D. J. (2011). Understanding the relationship between gender and extradyadic relations: The mediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity. *Personality and Individual Differences*, 50(7), 1079-1083.
- Lewandowski, G. W., & Ackerman, R. A. (2006). Something's missing: Need fulfillment and self-expansion as predictors of susceptibility to infidelity. *The Journal of social psychology*, 146(4), 389-403.
- Liu, Y., & Zheng, L. (2020). Relationships between the Big Five, narcissistic personality traits, and online sexual activities. *Personality and Individual Differences*, 152, 109593.
- Lopes, G. S., Holub, A. M., Savolainen, J., Schwartz, J. A., & Shackelford, T. K. (2020). Sex differences in cognitive and moral appraisals of infidelity: Evidence from an experimental survey of reactions to the petraeus affair. *Personality and Individual Differences*, 156, 109765.
- Mattingly, B. A., Wilson, K., Clark, E. M., Bequette, A. W., & Weidler, D. J. (2010). Foggy faithfulness: Relationship quality, religiosity, and the perceptions of dating infidelity scale in an adult sample. *Journal of Family Issues*, 31(11), 1465-1480.
- Maxwell, J. A., Muise, A., MacDonald, G., Day, L. C., Rosen, N. O., & Impett, E. A. (2017). How implicit theories of sexuality shape sexual and relationship well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 112(2), 238.
- McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D. (2017). Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction. *Computers in human behavior*, 66, 88-95.
- McQuitty, Sh. (2004). Statistical power and structural equation models in business research. *Journal of Business Research*. 57(2), 175-183.
- Mileham, B. L. A. (2007). Online infidelity in Internet chat rooms: An ethnographic exploration. *Computers in Human Behavior*, 23(1), 11-31.
- Munsch, C. L. (2015). Her support, his support: Money, masculinity, and marital infidelity. *American Sociological Review*, 80(3), 469-495.
- O'Kelley, K. (2019). New Employees and Safety Culture: A Social Cognitive Theory Perspective. *Professional Safety*, 64(02), 37-40.

- Özkul, K. (2020). *Dishonesty in close relationships: The effect of the dark triad personality traits and adult attachment styles on the perceptions of infidelity*. Ph.D thesis, Social Sciences, Middle East Technical University.
- Roman, D. (2020). Justifications of Internet Infidelity in Romanian Women with Extra-Dyadic Affairs: A Qualitative Study Proposal. *New Trends in Psychology*, 2(1), 93-107.
- Rosenberg, K. P., & Feder, L. C. (2014). An introduction to behavioral addictions. *Behavioral Addictions*, 1-17
- Russell, M. V., Baker, L. R., McNulty, J. K. (2013). Attachment insecurity and infidelity in marriage: Do studies of dating relationships really inform us about marriage? *Journal of Family Psychology*, 27, 242–251.
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of educational research*, 99(6), 323-338.
- Seltermann, D., Garcia, J. R., & Tsapelas, I. (2019). Motivations for extradyadic infidelity revisited. *The Journal of Sex Research*, 56(3), 273-286.
- Sevi, B., Urganci, B., & Sakman, E. (2020). Who cheats? An examination of light and dark personality traits as predictors of infidelity. *Personality and Individual Differences*, 164, 110126.
- Shah, R., & Goldstein, S. M. (2006). Use of structural equation modeling in operations management research: Looking back and forward. *Journal of Operations management*, 24(2), 148-169.
- Sharifinia, A., Nejati, M., Bayazi, M. H., & Motamedi, H. (2019). Investigating the Relationship Between Addiction to Mobile Social Networking with Marital Commitment and Extramarital Affairs in Married Students at Quchan Azad University. *Contemporary Family Therapy*, 41(4), 401-407
- Shrout, M. R., & Weigel, D. J. (2020). Coping with infidelity: The moderating role of self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 154.
- Sivo, S. A., Fan, X., Witta, E. L., & Willse, J. T. (2006). The search for "optimal" cutoff properties: Fit index criteria in structural equation modeling. *The Journal of Experimental Education*, 74(3), 267-288.
- Starratt, V. G., Weekes-Shackelford, V., & Shackelford, T. K. (2017). Mate value both positively and negatively predicts intentions to commit an infidelity. *Personality and Individual Differences*, 104, 18-22.
- Szabó, E., & Jones, D. N. (2019). Gender differences moderate Machiavellianism and impulsivity: Implications for Dark Triad research. *Personality and Individual Differences*, 141, 160-165.

- TaghiPour, M. , Ismail, A., Jaafar, W. M. W., & Yusop, Y. M. (2019). Infidelity in Marital Relationships. *Psychology & Psychological Research International Journal*, 4, 1-14
- Tagler, M. J. (2010). Sex differences in jealousy: Comparing the influence of previous infidelity among college students and adults. *Social Psychological and Personality Science*, 1(4), 353-360.
- Thapa, R., Yang, Y., & Nget, M. (2019). Perceptions of Sexual Infidelity in Rural Cambodia: A Qualitative Study of Adolescent Men. *American journal of men's health*, 13(3), 1-11.
- Timmermans, E., & Courtois, C. (2018). From swiping to casual sex and/or committed relationships: Exploring the experiences of Tinder users. *The Information Society*, 34(2), 59-70.
- Turliuc, M. N., & Scutaru, E. L. (2014). Construction and Validation of Emotional Responses to Sexual Infidelity Scale–ERSIS. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 159, 473-479.
- Vossler, A., & Moller, N. P. (2020). Internet Affairs: Partners' Perceptions and Experiences of Internet Infidelity. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 46(1), 67-77.
- Weiser, D. A., Weigel, D. J., Lalasz, C. B., & Evans, W. P. (2017). Family background and propensity to engage in infidelity. *Journal of Family Issues*, 38(15), 2083-2101.
- Weiser, D. A., & Weigel, D. J. (2015). Investigating experiences of the infidelity partner: Who is the “Other Man/Woman”? *Personality and Individual Differences*, 85, 176-181.
- Whisman, M. A. (2016). Discovery of a partner affair and major depressive episode in a probability sample of married or cohabiting adults. *Family process*, 55(4), 713-723.
- Yeniceri, Z., & Kökdemir, D. (2006). University student perceptions of and explanations for infidelity: The development of the infidelity questionnaire (INFQ). *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34(6), 639-650.
- Yuan, S., & Weiser, D. A. (2019). Relationship dissolution following marital infidelity: comparing European Americans and Asian Americans. *Marriage & Family Review*, 55, 1-20.
- Yucel, D., & Gassanov, M. A. (2010). Exploring actor and partner correlates of sexual satisfaction among married couples. *Social Science Research*, 39(5), 725-738.
- Zare, B. (2011). Review of studies on infidelity. *International Proceedings of Economics Development and Research*, 19(2), 182-186.
- Zuckerman, M. (1979). *Sensation Seeking: Beyond the optimal level of arousal*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.